

GEORGES SIMENON

LA NEU ERA BRUTA

TRADUCCIÓ DEL FRANCÈS
D'ANNA CASASSAS

BARCELONA 2014

QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *La neige était sale*

Publicat per
QUADERNS CREMA
Muntaner, 462 - 08006 Barcelona
Tel. 934 144 906 - Fax. 934 147 107
correu@quadernscrema.com
www.quadernscrema.com

LA NEIGE ÉTAIT SALE © 1948 by Georges Simenon
Limited, tots els drets reservats
«La neu era bruta» © 2014 by Georges Simenon
Limited, tots els drets reservats
GEORGES SIMENON ® Simenon.tm, tots els drets reservats
© de la traducció, 2014 by Anna Casassas Figueras
© de la fotografia de la coberta, by Fons F. Català-Roca - Arxiu Fotogràfic
de l'Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
© d'aquesta edició, 2014 by Quaderns Crema, S.A.U.

Drets exclusius d'edició en llengua catalana:
Quaderns Crema, S.A.U.

A la coberta, fotografia de F. Català-Roca (1953)

ISBN: 978-84-7727-555-8
DIPÒSIT LEGAL: B. 2433-2014

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i relligat*

PRIMERA EDICIÓ *abril de 2014*

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

I

Sense una circumstància casual, el gest d'en Frank Friedmaier, aquella nit, només hauria tingut una importància relativa. En Frank, naturalment, no havia previst que el seu veí Gerhardt Holst passaria pel carrer. Però el fet que en Holst hagués passat i l'hagués reconegut ho canviava tot. Tanmateix, en Frank també va acceptar això i tot el que se n'havia de derivar.

I és així com el que aquella nit va passar arran de la paret de l'adoberia va ser, tant per al present com per al futur, molt diferent de la pèrdua d'una virginitat, per exemple.

Perquè en Frank, d'entrada, havia pensat en això, i aquesta comparació el divertia i l'ofenia alhora. En Fred Kromer, el seu amic—és clar que en Kromer tenia vint-i-dos anys—, havia tornat a matar un home feia una setmana, precisament després d'haver estat a can Tímo, on en Frank es trobava pocs minuts abans d'anar fins a la paret de l'adoberia.

El mort d'en Kromer ¿podia comptar, realment? En Kromer es dirigia cap a la porta, tot cordant-se la pellissa, amb aires de persona important, com de costum, i un gran cigar entre els llavis molsuts. Brillava. En Kromer sempre brillava. Tenia la pell gruixuda, com la de certes taronges, i semblava que aquella pell traspuava.

Algú l'havia comparat a un toro jove que no troba manera de satisfer-se. En tot cas la seva cara gruixuda i lluent, els ulls humits i els llavis inflats feien pensar en alguna cosa sexual.

Un homenet prim, una mica pàl·lid i febrós com tants n'hi ha, sobretot de nits, se li havia posat al davant—veient-lo, ningú no hauria dit que tingués prou diners per anar a beu-

re a can Timo—i li havia adreçat algun retret mentre l'agafava per les solapes de pell.

¿Què li devia haver venut, en Kromer, que l'altre no n'estava content?

En Kromer havia passat de llarg, força dignament, xucclant el cigar. L'altre, l'escarransit, potser perquè anava amb una dona i la volia impressionar, l'havia seguit per la vorera i havia començat a baladrejar.

A la gent, al carrer d'en Timo, no la sorprenen gaire els crits. Les patrulles hi vénen tan poc com poden. Però en fi, si un vehicle d'aquests senyors hagués passat per allà a prop, per força hauria hagut d'acostar-se a veure què passava.

—Vés a dormir!—havia dit en Kromer al nan, que tenia el cap massa gros per a aquell cos i els cabells d'un roig ardent.

—No pas abans que hakis sentit el que t'he de dir...

Si calgués escoltar tot el que la gent ens vol dir, no trigarien gaire a haver-nos de tancar.

—Vés a dormir!

¿Potser era que havia begut massa, el pèl-roig? Més aviat feia la cara de la gent que es droga. ¿Potser era en Kromer qui l'hi subministrava i estava massa tallada? Tant és.

En Kromer, al mig del passeig, negre entre els dos bancs de neu, s'havia tret el cigar de la boca amb la mà esquerra. Va picar amb el puny dret, un sol cop. I aleshores es van veure dues cames i dos braços enlaire, literalment, com una marioneta, i tot seguit la forma negra que s'incrustava al piló de neu que flanquejava la vorera. La cosa més curiosa és que, al costat del cap, hi havia una pell de taronja, i això sens dubte no s'hauria pogut trobar enlloc més de la ciutat, tret de davant de can Timo.

En Timo va sortir, sense americana, sense gorra, tal com anava dins del bar. Va tocar la marioneta i va tirar el llavi inferior una mica endavant.

—Ja ha rebut—va remugar—. No trigarà ni una hora a dinyar-la.

¿En Kromer realment l'havia matat d'un cop de puny? Això fa pensar ell. El paio no ho contradirà pas, perquè, seguint el consell d'en Timo, que no perd mai el temps, vam anar a llançar-lo, dos-cents metres més enllà, a la bassa vella on les clavegueres desemboquen i impedeixen que l'aigua es geli.

En Kromer, doncs, pot pretendre que el va matar. Encara que en Timo hi tingués una part, encara que la marioneta, que va caldre tornar a fer saltar enlaire per enviar-la a l'altra banda de la paret de totxos, encara no fos del tot morta.

Una prova que en Kromer no s'ho pren com res seriós és que continua explicant la història de la noia que va escanyar. Però això no va passar a la ciutat ni a cap lloc que els altres coneguïn. No se'n tenen proves. D'aquesta manera, tothom pot presumir del que vulgui.

—Tenia els pits grossos, el nas aixafat i els ulls clars... —diu.

Això no ho canvia mai, però cada vegada hi afegeix detalls.

—Va ser en una granja...

D'acord. Però ¿què feia en Kromer, que no va ser soldat i que odia el camp, en una granja?

—Havíem fet l'amor a la palla i tota l'estona hi havia hagut brins de palla que em feien pessigolles i m'havien fet posar de mal humor...

En Kromer explica aquesta història xuclant el cigar i mirant recte endavant, amb aire absent, com per modèstia. Tampoc no canvia mai un altre detall. Un comentari de la dona.

—Tant de bo m'estigués fent un fill.

Pretén que aquest comentari va ser el que ho va desen-

cadena tot, que va trobar grotesca i inacceptable la idea de tenir un fill d'aquella noia estúpida i bruta que ell estava treballant com una massa.

—*Del tot i-nac-cep-ta-ble.*

I que ella cada vegada estava més tendra i enganxosa.

Que, sense haver de tancar els ulls, podia veure un cap monstruós, ros i pàl·lid, sense faccions, que seria el del fill que tindria amb aquella noia.

¿Potser perquè en Kromer té els cabells foscos i és dur com un arbre?

—Em va fer fàstic—conclou mentre deixa caure la cendra del cigar.

És molt murri. Sap quins gestos cal fer. Té tics que el fan interessant.

—Vaig trobar més segur d'escanyar la mare. Era la primera vegada. I és molt fàcil! No gens impressionant.

En Kromer no és l'únic. ¿Qui hi ha, a can Timo, que no hagi matat almenys un home? A la guerra o de qualsevol altra manera. O amb una denúncia, que és la manera més fàcil. No cal ni firmar amb el nom.

En Timo, que no en presumeix, en deu haver matat molts, si no els ocupants no deixarien que tingués el local obert tota la nit sense venir a mirar què s'hi cou. Encara que els porticons sempre estiguin tancats, encara que s'hagi de travessar el passeig i fer-se reconèixer a través de la porta, no són tan ingenus que no ho sàpiguen.

¿I així? Per a en Frank, el desvirgament, el de veritat, fa temps, no va tenir gaire importància. Perquè vivia en un medi favorable. Per a d'altres és tota una aventura que, al cap dels anys, encara expliquen afegint-hi floritures, igual que en Kromer amb la noia escanyada a la granja.

El fet que a dinou anys en Frank matí el seu primer home és un desvirgament no gaire més impressionant que el pri-

mer. I, com en el cas del primer, no ho ha premeditat. Ha sortit així. És com si arribés un moment en què és indispensable i alhora natural prendre una decisió que, en realitat, ja feia temps que estava presa.

Ningú no l'empeny. No se'n riu ningú. De totes maneres són els imbècils els que es deixen impressionar pels amics!

Fa setmanes, potser mesos, que es diu a si mateix, perquè es nota una mena d'inferioritat:

—Ho hauré de provar...

No pas en una baralla. No és la seva manera de ser. Per a ell, perquè compti, ha de ser una cosa feta fredament.

L'ocasió es va presentar al cap de poc. Potser va ser perquè estava a la que salta, que allò li va semblar una ocasió.

Eren a can Timo, a la seva taula, a prop de la barra. Hi havia en Kromer, amb la pellissa, que sempre es deixa posada a les espatlles encara que allà on sigui hi faci calor. I el cigar, és clar. I la pell lluent. I aquells ullassos seus que realment tenen un aire boví. En Kromer es deu pensar que és d'una fusta diferent de la resta del món, perquè no es molesta a guardar els bitllets grossos en una cartera, sinó que se'n fica feixos ben arrugats a les butxaques.

Amb en Kromer hi havia un paio que en Frank no coneix, un paio d'un altre món, que com a presentació de seguida va engegar:

—Digueu-me Berg.

Segur que té els quaranta anys fets. És fred, secret. És algú. Només cal veure com en Kromer es comporta gairebé humilment, davant seu.

Li ha explicat la història de la noia escanyada, sense insistir, com si digués que no era res, que només era una broma, feta de passada.

—Mira, Frank, la navalla que m'acaba de donar *el meu amic*.

I la navalla, igual que una joia que guanya quan se la treu de l'estoig, encara tenia més prestigi quan sortia de la pellissa i es deixava admirar sobre les tovalles de quadres de la taula.

—Toca el fil.

—Sí.

—¿Pots llegir-ne la marca?

Era feta a Suècia, una navalla automàtica de línies tan pures, tan «àgil», que feia l'efecte que la fulla devia tenir una intel·ligència pròpia i buscar el seu camí per la carn.

Per la qual cosa en Frank havia pronunciat, avergonyit del to infantil que li havia sortit sense voler:

—Deixa-me-la.

—¿Què vols fer?

—Res.

—Aquests trastos no són per no fer-hi res.

L'altre personatge somreia, amb un somriure una mica protector, com si escoltés les fanfarronades de dos vailets.

—Deixa-me-la.

No pas per no fer-hi res, només faltaria. Però tot i així encara no sabia què. Va ser en aquell moment que va veure, a la taula del racó, sota el llum amb la pantalla de seda malva, el sotsoficial gras, ja ben morat—lila a causa de la llum—, que es treia el cinturó i el deixava entre els gots.

Aquell sotsoficial, tots el coneixien. Gairebé era una mascota, una mena d'animal familiar que tothom està acostumat a veure al seu lloc. Era l'únic, dels ocupants, que venia regularment a can Timo sense amagar-se, sense prendre precaucions, sense demanar discreció.

Devia tenir un nom. Aquí li deien l'Eunuc. Perquè era panxut, estava tan gras que l'uniforme li tibava sobre la carn, li feia sacsons a la cintura i sota els braços. Feia pensar en una matrona que es despulla i ensenya les marques

de la cotilla a la carn flonja. Tenia més sacsons al clatell i sota la barbeta, i sobre el crani li voleiaven, esbullats, uns cabells incoloros, sedosos.

Sempre s'asseia al mateix racó, invariablement amb dues dones, li era igual quines, mentre fossin morenes i primes. Asseguraven que les preferia peludes.

Quan els clients que entraven se sobresaltaven en veure'n l'uniforme—el de la policia d'ocupació—, en Timo amb prou feines abaixava la veu per dir-los:

—No us espanteu. No és perillós.

¿L'Eunuc ho sentia? ¿Ho entenia? Demanava el beure a gerros. Amb una dona a la falda i una altra asseguda al costat, al mateix banc, els explicava romanços, molt fluix, a cau d'orella, i reia. Bevia, parlava, reia i les feia beure, amb les mans ficades sota les seves faldilles.

Devia tenir família, en algun racó del seu país. La Nouchi, que havia jugat amb la seva cartera, afirmava que la tenia plena de fotos de criatures de totes les edats. A les noies els deia noms que no eren els seus. Ho trobava divertit. Les convidava a menjar. Li encantava veure-les menjar, plats cars que només es poden trobar a can Timo i a altres cases d'accés encara més difícil, reservades, de fet, als oficials superiors.

Gairebé les obligava a menjar. Menjava amb elles. Les grapejava davant de tothom. Es mirava els dits molls i reia. Després, sempre arribava un moment que es descordava el cinturó i el deixava sobre la taula.

Del cinturó en penjava una funda que contenia una pistola de repetició.

En si, tot això no tenia cap importància. El sotsoficial, l'Eunuc, era un gran viciós del qual tothom parlava rient. Fins i tot la Lotte, la mare d'en Frank.

Ella també el coneixia. Tot el barri el coneixia, perquè,

per anar al centre, on devia tenir el despatx, dos cops al dia travessava el carrer del tramvia i baixava fins al pont vell.

No vivia a la caserna, sinó a la pensió de la senyora Mohr, la viuda d'un arquitecte, dues cases més amunt del carrer del tramvia.

Era un veí. Se'l veia a hores fixes, sempre rosa i enllustrat, malgrat les nits a can Timo. Somreia d'una manera molt seva, que hi havia qui trobava de murri, però que potser no era sinó un somriure de nen petit.

Es tombava a mirar les nenes, els deia alguna cosa simpàtica, de vegades els donava caramels, que es treia de les butxaques.

—M'hi jugo el coll que un dia d'aquests el veurem pujar—havia dit la Lotte, la mare d'en Frank.

La llei prohibia el seu ofici. Un saló de manicura sí que el podia tenir, al barri de la bassa vella, tot i que saltava als ulls que a ningú no se li podia acudir pujar tres pisos, d'una casa plena de veïns, per anar a fer-se les ungles.

Al carrer tothom sabia, però com qui diu ho sabia tota la ciutat, que al darrere hi havia habitacions.

L'Eunuc, que pertanyia a la policia dels ocupants, també ho devia saber.

—Ja veuràs com vindrà!

La Lotte, només de veure un home per la finestra del tercer pis, era capaç de dir si acabaria pujant o no. Fins i tot podia preveure quant de temps trigaria a decidir-se, i era estrany que s'equivoqués.

L'Eunuc havia vingut, efectivament, un diumenge al matí—a causa de les hores que havia de ser al despatx—, tot cohibit, confós. En aquell moment en Frank justament no hi era, i això li havia sabut greu, perquè des del finestró, enfiant-se a la taula de la cuina, hauria pogut veure què passava.

L'hi havien explicat. Aquell dia només hi havia l'Steffi,

un gran bacallà de pell apagada, que només sabia ajeure's eixancarrada i mirar el sostre.

El sotsoficial havia quedat decebut, sens dubte perquè amb l'Steffi no hi havia res a fer si no s'arribava al final. No era prou fina ni per escoltar de manera acceptable les coses que li explicaven.

—Ets un forat i prou, filla meva—li deia sovint la Lotte.

L'Eunuc es devia haver imaginat que tot plegat aniria d'una altra manera. ¿Potser era veritat que era impotent? En tot cas no havia sortit mai del bar d'en Timo amb cap dona.

¿O bé potser era que quedava satisfet quan les grapejava, sense que se n'adonés ningú? Podia ser. Amb els homes, tot pot ser, en Frank ho sabia des que havia completat la seva educació, dret sobre la taula de la cuina, mirant pel finestró.

De manera que, si un dia o altre havia de matar algú, era ben natural que se li acudís d'entrenar-se amb l'Eunuc, ¿no?

En primer lloc, per força havia de fer servir la navalla que li acabaven de posar entre les mans i que realment era una bona arma. Feia venir ganes de provar-la, tant sí com no, de sentir l'efecte que produïa quan s'enfonsava a la carn i si s'obria camí entre les costelles.

Hi havia una astúcia que li havien explicat: moure lleugerament la mà, com qui fa girar una clau al pany, amb la fulla entre les costelles.

El cinturó era sobre la taula, amb la pistola pesant i lliça a la funda. Les coses que es poden fer amb una pistola! I en quina mena d'home et converteix, automàticament!

I, a més, hi havia aquell paio de quaranta anys, aquell Berg, un amic d'en Kromer, per tant algú segur, sens dubte algú de primera, a qui devien haver parlat d'ell com d'una criatura.

—Deixa-me-la una horeta i te l'estreno. ¿Què t'hi jugues que torno amb una pistola?